

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопалов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

розвивається не тільки в реальному, а й віртуальному вимірах. Відповідно, звернення до етикетної тематиці в нових умовах передбачає послідовне розгляд етикетної комунікації в реальному і віртуальному вимірах. У реальному бутті сучасного соціуму етикет представлений усіма існуючими видами етикетної комунікації, в віртуальному – мережевим (онлайн) етикетом. Тобто потрібно враховувати різні обставини, різні звички і вміння людини та прагнути до деякої ідеальної картини цифровий грамотності та етичної онлайн поведінки.

УДК 379.82

КРИТЕРІЇ КОГНІТИВНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ

О.В. Воскресенська,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Зародження когнітивної науки датують 11 вересня 1956 роком - другий день симпозіуму з проблем обробки інформації в Масачусетському технологічному інституті. Сама «Когнітивна революція» почалася в США в 50-і роки ХХ століття, коли інтереси вчених знову зосередилися на «когнітивних» темах, перш оголошених під напором біхевіоризму нецікавими для експериментальної психології.

Засновники когнітивної науки намагалися здолати односторонні погляди, що сформувалися, на природу поведінки людини і механізми протікання його ментальних процесів. У числі головних чинників, що визначили не-когнітивну революцію, виділяють наступні:

1. "Невдача" біхевіоризму, що дослідив зовнішні реакції на стимули. Цей напрям не зміг пояснити множинність людської поведінки. В той же час були психічні процеси, що уникали біхевіористами, які потребували досліджень: увага, пам'ять, свідомість, мислення і уява. Так, тема свідомості була виключена біхевіоризмом з області психології майже на 50 років.

2. Теорія зв'язку підштовхнула до експериментів по знаходженню сигналів, увазі, кібернетиці і теорії інформації, які важливі для когнітивної науки.

3. Сучасна лінгвістика. У перелік питань, що відносяться до пізнання, включили нові підходи аналізу граматичних структур і структури мови.

4. Дослідження пам'яті дало поштовх розвитку моделей систем пам'яті і появи моделей інших когнітивних процесів.

5. Комп'ютерна наука і інші технологічні досягнення, особливо, штучний інтелект, змусили психологів змінити головні положення, пов'язані з обробкою і зберіганням матеріалу в пам'яті. Ален Ньюелл і Герберт Саймон витратили 40 років на навчання когнітивних психологів застосуванню штучного інтелекту. Крім того, нове дослідницьке устаткування істотно збільшило

можливості вивчення людського розуму.

6. Когнітивний розвиток. Експерти в психології розвитку помітили впорядковану, послідовну зміну здібностей людини у міру дорослішання.

Важливу роль в розвитку когнітивного руху зіграли роботи Едварда Чейза Толмена, що вважав, що всяка поведінка є цілеспрямованою.

Когнітивна наука знаходиться на перетині досліджень в області усіх тих дисциплін, які приурочені до вивчення людського мозку і його роботи, внаслідок чого науку визначають різноманітною. Найбільше поширення отримало визначення, згідно з яким когнітивна наука -это наука, що вивчає загальні принципи, що управляють ментальними процесами, які виділили людину як істоту розумну. Кінцевим завданням, вирішуваною когнітивістикою, являється пошук шляхів підвищення продуктивності мислення і інтелектуальної праці людини.

Предметом дослідження цієї науки виступають такі пізнавальні процеси, як сприйняття, відчуття, мислення і об'єднані з ними наскрізні процеси - увага, пам'ять, уява. Слід зазначити, що сучасна когнітивна наука з'єднала в собі традиційні фундаментальні науки з новими і одночасно з нею що розвиваються. Вона бере теорії і методи вивчення з таких провідних областей дослідження, як: когнітивна нейронаука, психологія розвитку, сприйняття, розпізнавання образів, свідомість, увага, пам'ять, репрезентація знань, мова, уява, мислення і формування понять, а також штучний і людський інтелект.

Когнітивістика розглядає пізнавальні процеси, як єдину систему, що забезпечує закономірності придбання, перетворення, представлення, зберігання, витягання інформації, а також використання і породження нових знань. На кожному з вищезгаданих етапів здійснюється особлива обробка інформації, яка переміщається з попереднього етапу на подальший і зазнає дію операцій, характерних для цього етапу. Наприклад, пред'являється стимул, виявлюваний за допомогою сенсорної системи. Після відбувається перетворення сенсорної інформації, яке розпочинається з її вступу в периферичні блоки пам'яті: "іконічну" для зору і "ехоїчну" для слуху. Ця інформація проникає у вербальну короткочасну пам'ять, де утримується завдяки процесам прихованого або явного промовляння.

Вважають, що знання в основному базуються на сенсорних вхідних сигналах. Є багато доказів того, що внутрішні представлення реальності і зовнішня реальність не схожі. Дослідження Толмена припускають, що відомості, отримані від органів чуття, зберігаються у вигляді абстрактних представлень. Більше аналітичний підхід до внутрішніх представлень вибрали Дональд Норман і Девід Румельхарт. У їх експерименті брали участь студенти, що мешкають в гуртожитку коледжу. Вони зображували план гуртожитку згори, ідентифіцировав риси його архітектури. Проте, були зроблені помилки: більшість показала балкон врівень з фасадом будівлі, хоча він трохи виступав. Студенти дуже дивувалися з того, що намалювали, коли їм вказували на помилку.

Учені вирішили, що представлення інформації в пам'яті не є точним відтворенням дійсності. Насправді, це поєднання інформації, висновків і реконструкцій на основі знань. У когнітивній науці виділяють три головні теоретичні підходи: символний, модульний і нейромережевий.

Когнітивне саморегулювання в підлітковому періоді є сильним параметром успіхів в навчанні. Таким чином, когнітивна наука вивчає загальні принципи, що управляють ментальними процесами. Одним з її напрямів, що розвиваються, є когнітивна географія. Вона є напрямом фундаментальних і прикладних досліджень, пов'язаних з вивченням того, як людина сприймає, представляє, відображає, пояснює і перетворює географічний простір. Основним поняттям тут виступає "географічний образ", тобто система взаємозв'язаних і взаємодіючих знаків, символів, що характеризують яку-небудь територію. Усі теорії розвитку людини прагнуть знайти зв'язки між природою і культурою.

Сучасним світом управляє інформація. Це пов'язано з тим, що людина має вільний, постійний і швидкий доступ до великого об'єму матеріалу, який увесь час зростає. Людина піднімається на абсолютно інший рівень пізнання навколишнього світу і самого себе. Отже, інформаційне суспільство пред'являє нові вимоги до людини, що спонукає знаходити інноваційні підходи до організації освітнього процесу. Ці обставини посприяли розвитку і застосуванню в освіті, у тому числі і в географії, такого наукового знання, як когнітивістика.

Для підвищення продуктивності мислення і інтелектуальної праці людини застосовують когнітивний підхід, який займається вивченням людського мозку. Зараз цьому підходу приділяється велика увага, завдяки чому він розвивається, як і його напрями, зокрема когнітивна географія. Вона розглядає те, як людина сприймає, представляє, відображає, пояснює і перетворює географічний простір. Когнітивна географія спирається на географічний образ, який здатний чітко і досить просто охарактеризувати будь-яку територію або об'єкт.

УДК 371.3; 621
ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ТА ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ ОНЛАЙН ПО
ТЕХНІЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ

Л.І. Морозюк, В.В. Соколовська-Єфименко, Б.Г. Грудка,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

У роботі автори діляться з колегами власним баченням аспектів навчальних аудиторних занять онлайн.

Підготовка до лекції

Відповідно до навчального плану за спеціальністю 142 «Енергетичне машинобудування» (освітньо-професійна програма «Холодильні машини,

49	МІСЦЕ ОНЛАЙН ЕТИКЕТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ І.О. Павлова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	121
50	КРИТЕРІЇ КОГНІТИВНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ О.В. Воскресенська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	123
51	ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ТА ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ ОНЛАЙН ПО ТЕХНІЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ Л.І. Морозюк, В.В. Соколовська-Єфименко, Б.Г. Грудка, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	125
52	ZOOM – НЕСПОДІВАНА РЕАЛЬНІСТЬ М.І. Кепін, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	127
53	ЗВОРТНИЙ ЗВ'ЯЗОК З БОКУ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙ А.П. Ліпін, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	129
54	РІЗНОМАНІТНІСТЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙ А.П. Ліпін, І.М. Шипко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	130
55	ОХОРОНА ПРАЦІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ. ЩО ПОВИННІ ЗНАТИ І ЗДІЙСНЮВАТИ ВИКЛАДАЧІ Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	132
56	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ СТУДЕНТАМ І КУРСУ А.А. Галіулін, Т.А. Ревенюк, О.Ю. Розіна, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	133
57	РОЛЬ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ У ВНУТРІШНІЙ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ С.Є. Саламатіна, Т.В. Кравчук, Я.В. Кравченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	135
58	КУРСОВЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЯК СПОСІБ ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В.І. Мілованов, В.М. Ярошенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	138
59	ВИКЛИКИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	141
60	ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ» В ДИСТАНЦІЙ- НОМУ ПРОСТОРІ Т.Д. Маркова, Г.Б. Пчелянська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	142
61	МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО» ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ» Г.О. Ткачук, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	143

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У III-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Северодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ